

Uredništvo i uprava
ZAGREB, MASARYKOVA 28a
Telefon 67-88
Uredništvo i uprava
za Slovenijo in slovenski del
Juliske Krajine
LJUBLJANA. Erjavčeva 4a

Pretsjednik vlade i ministar vanjskih poslova dr. Milan Stojadinović posjetio je službeno Rim.

ISTRA

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

AVTARKIJA

Ljubljana, 6 decembra 1937. (Agis). Avtarkija v gospodarskem smislu je v dvajsetem stoletju nesmisel. Nemogoče je, da bi država danes mogla živeti brez gospodarskih zvez z ostalim svetom, nemogoče je, da bi današnja država lahko kralja vse svoje potrebe same iz sebe. Nesmiselno je to tembilo v tem veku za katerosikoli bo di državo v Evropi. Vendar je nemadoma zadonelo od nekega to geslo in potrebno je, da ga vsaj predčinimo, kolikor se pač da že v teh dneh. Od načela do dejanske urednici je namreč zlasti kar se tiče veliki načrtov, vedno zelo daleč.

Italija je izmed evropskih držav med onimi, ki vzbuja z raznim svojim načrti, naceli v sploh raznimi posebnostmi, ki nekako udarjajo iz naravnega razvoja, najbolj vidna in glasna. Tako ni tudi nič čudnega, če je ona vrgla geslo o gospodarski osamosvojitvi, in lo popolni, ter ga tudi pricela več ali manj urenščevati. Začela je torej z delom na nekemu novem gospodarskem principu, katerega skoraj vsi gospodarski teoretični, načeloma odklanjajo, neglede na to, kateri gospodarsko-politični šoli oni pripadajo. Ne zavračajo ga samo oni, zavrača ga tudi ves gospodarski razvoj od pravdavnih časov, pa do danes in ki kaže, kako se razvija gospodarstvo od navadnega najprimitivnejšega rodbinskega gospodarstva praščokeva, vedno bolj v smerti k svetovni povezanoosti, ki nekemu svetovnemu kolektivnemu gospodarstvu. Dočini so pred dva deset leti vozili ladje le ob obali in se le polagoma spuščale na daljša potovanja, je prišlo preko revolucionarnega odprtja Amerike, danes do naitevnejših vezi z najoddaljenejšimi kontinenti. In ta razvoj lahko opazamo na vseh polijih.

Toda dejstvo je, da je ona to pot ubrala, da boče uvesti v svoji državi populno gospodarsko avtarkijo. In na tem programu se danes že dela. Ustanovil se je poseben vrhovni svet, katere mu na čelu stoji sam Mussolini, in ki naj bi prevzel vodstvo k ostvaritvi tega velikega načrta.

Kakšni so razlozi, ki so dovedli našo sosedo do tega? Na to vprašanje bi bilo v kratkem težko odgovoriti. Zlasti za to, ker je preživel italijansko gospodarstvo pod fašističnim vodstvom toliko in različno, da bi le natanko poznanje cele notranje zgradbe, omogočilo ločen odgovor na to. Morda ni nikjer nobena država po vojni morda prenesti toliko gospodarskih žrtv v doživeli toliko naghib in nenadnih gospodarskih sprememb, kakor je to bila Italija. Treba je pa priznati, da je fašizem do skrajnosti upregel in pritegnil v gospodarskemu, pa tudi političnemu delovanju, vse sloje v mesece italijanskega ljudstva in zahteval od njih do skrajnosti žrtve, za doseg vsoj ciljev. Eden glavnih ciljev je bil ta, da bi se Italija teritorialno povečala, morala bi dobiti kolonije in to na kakršni si bodo način. Dobila jih je. Zato da jih je dobila, je moralno žrtvovati vse ljudstvo, vsak izmed njih, nekaj od svojega. Zrte niso bile brez nasina, in danes stoji Italija pred delstvom, pred katerim stoli tudi svet presečenec: ona ima v oblasti novo in veliko ter bogato deželo. Ce pustimo ob strani njene ostale načrte, ki zahtevajo tudi ogromne materialne žrtve, zlasti njuna horba proti lažkovani komunistični nevarnosti v Evropi, bi ta niso prvi uspehi, ki jo le zoloto omamili, ostal kot tak zanjo brez koristi. Zaneta se od nje, da to veliko zmiješi. Ki ga je doba, izkoristi na način, ki bo zanjo najbolj ugoden. Z drugimi besedami: Italija mora žrtvovati za Athesiun řečeno, v demarju, materijalu in ljudem, da bo uspešno v kmalu (takoj lahko) fašistična pridobljeno bogastvo. Potrebne so torej nove žrtve, potrebi so zlasti ogromni kapitali, ki bi jih druge države, kolikor niso same bogate, privabilne tako, da bi najele posodo, ali dare v svojih kolonijah tuji kapitalistom razne koncesije. Toda Italija, fašistična Italija, na videoju tujem neča dajati koncesije. Zlasti tistim, ki so, kot je danes položaj, najbogatejši, a večno njenemu rezimu uspratni, dočim njeni prijatelji v večini še celo izhodov iz zagata. Tako je moralna, deloma iz principa pa tudi iz zadrgrej najbrži seči po tem novem načelu in ga pricela tudi dejansko, vendar pa ne se popolnoma dosledno, izvajati. Brez dvoma je to le en moment, ki je državo prisilil, da je iz notranjih razlogov vzelova v program novo načelo, ki je sicer kot smo ugotovili splošno odkloneno. Razlogi bodo brez dvoma še drugi. Država ne prikriva, da je njen proračun deficit, da je njen izvor pasiven, da potrebe, zlasti radi ogromne pozaposlitve industrije za oboroževanje z dnevnim rastejočim v zahtevajo strovin, ki so na svetovnem trgu poskocile v ceni, da ji manjajo sred-

Dr Milan Stojadinović u Rimu

Svečani doček u Italiji – Pisanje štampe

Pretsjednik vlade i ministar vanjskih poslova dr. Milan Stojadinović otpotoval je 5. o. m. v Rim. Rimski dopisnik "Obzorja" javlja slijedeće: dana o tome sledi:

Pozljednjih dana talijanska štampa je jasno istaknula, da za ujazjamno razumijevanje i poštivanje misli za sada potreblji nikavki novi sporazum, te da je sporazum od 25 marta o. g. dovoljan, da doveđe u sklad Interese Italije in Jugoslavije. To znači, da ovaj sporazum sada i buduce treba poštediti od svakog potresa medusobnog odnosa dvojice jugo-italijanskih susjeda. Sva ono, što je u tim odnosima bilo negativnog, odstranjuje se, a pozitivni elementi daje se prednost. Zato je prema jednodušnoj ocjeni talijanska štampa sporazum od 25 marta o. g. zgodan i koristan regulator susjedskih Interesa i potreba. Za informiranje talijanske javnosti štampa je svestrano prikazala dosadašnji efekat sporazuma, koji su prije osam mjeseci gospodarstvo dr. Stojadinović potpisali u Beogradu. Ovaj put je naglašeno još jasne nego u očujku sve ono, što približuje Italiju i Jugoslaviju. To nisu samo stare trgovske veze, i kulturni kontakt, nego također zajednički potreba mirnog razvijanja i privrednog dopunjavanja. Dobro suradstvo prošetalo iskrenim prijateljskim osjećajima polačat će, kako talijanska štampa predviđa, privremenu suradnju da proširju obujam trgovske izmjene dobara i konačno uvrstiti još više razvoj kulturnih veza, dok potiče spoznavanje i dogovaranje moći će mirno teći po jednom normalnom historijskom procesu. Tako bi se, kako se v Rimu želi, trebalo pokazati u svim zajedničkim pitanjima medusobno razumijevanje. Sveđeno je pri tome, da li su temeljni politički liniji iste, jer u prijateljskom uređivanju uzajamnih Interesa rezultirat će uvijek ono, što je pozitivno. To bi trebao biti putokaz pri provedbi ožujskog sporazuma, kako u blizu, tako i u daljnjem budućnosti.

"Glornale d'Italia" smatra, da se više ne mogu pokolebiti talijansko-jugoslavenski sporazum, ali vezi s time "Maggero" izražaju priznanje i zahtvalnost drži Stojadinoviću, što je u posljednjih nekoliko mjeseci prozreo i sprječio razne manevre, kolj su, jasno ovaj list kaže, imali svrhu da uvermaju talijansko-jugoslavenski sporazum.

"Popolo di Roma" naglašuje, da je ovom sporazumu, koji se mora progresivno razvijati, osigurana trajnost, jer je prirodjena Italiji i Jugoslaviji, kao mladim narodom da doveđe do izrazitih same ono, što je pozitivno a sve drugo da stave na stranu. U istom smislu pišu i drugi listovi, naglašavajući da su već pruženi mnogi dokazi dobre volje, pa da zato u svim pitanjima, koja direktno interesiraju Italiju i Jugoslaviju, može biti provadljeno objektivno i opravданo ocenjivanje obostruhne Interese, uvljek na bazu jedne mrljobjive politike.

Od listova v Jugoslaviji donjela je "Samouprava", glavni organ JZRZ, uvodni članak u kojem kaže:

Historija narodi imaju svoja zavodu i smrku. Mnogo je travom zarasilih lo-

gora i reduta. Nova ideologija je na pomolu. Putevi su sporni, pravci protivpoloženi, diskusije zaoštrenе. Problemi dnevnog života ukrenuti su i pomiješani sa putevima rasa i prestiža. Jedni su za nove puteve, dok drugi nalaze, da se bolje marsira v starim čimzama... A nova ko starom treba saobraziti! Svaki i sve imaju svoje kritičare. Ali mi ne smijemo zapinjati na svakom kamenu, niti se jurimice trpati u tudi ukus. Mi ne tražimo maj u decembru, ali znamo da se ovoga mjeseca slavi dan rođenja Onoga Velikoga, koji je ušlo miru, složi i dobro volji. Naš veliki politički šef postoji u posjeti narodu, koji je bezjarmno propatio; koji je za našu sudbinu priljevio svoju Junačku krv i svoje zlato. I mi znamo, da gospodin dr. Stojadinović odlazi u Rim ispunjen osjećajima priznanja za susjede koji su i sami prošli mnogi trnoviti put, tražeći svjetlosti putne budućnosti.

Zbir radosti, kojima naš narod prati svoga šefa. Vlade na ovom putu misli i dobre, izvire iz naše narodne sklonosti, da se zamisli i da samjerava. Jer naš narod poštuje svadju pravdu i ima budnu misao za svadju slavevine datume. Znajući, u svojoj stradalackoj misli, da životi raznili naroda nisu matematičke formule, već da su njihove linije direktrice vučene rukom od mesa i kostiju, naš narod, uz svoje brige i nevolje, shvaća i nevolje drugih, tečeći da se sačuva krivoga suda. Prenešeljena jedinstvena dobrobit i vrijednost naroda. Italija se ne plasi svoga broja. Radjanjem Italija se umnožava i postaje temeljiti. Talijani su vatrene nacionalisti, a talijansko vodstvo je u rukama jedne slavevine dinastije i jednog velikog političkog šefa, čije je svako djelo jedno prevejano rodoljubje.

"T" kad šef naše politike, sin naše Suradije, ide u zemlju najljepšeg "neba, najljepšeg cvijeća i najljepšeg pjesme i kad primi njihov pozdrav na jednom od najljepših jezikov, kroz koj se vrši zračenje iz antičnosti, neka im sa uvjerenjem preda nasu duboka osjećanja za našovo svekolkovo dobro, kao od naroda, koji umije da ispitava svoje potrebe i svoju svest i koji zna svoje mire i mogućnosti.

Veliiki talijanski poeta Leopardi, pjevači Italiji, Jadikovao je prije stotinu godina:

"O patria mia, vedo le mura e gli archi!

E le colonne e i Simulacri e l'ermi,
Torli degli avi nostri,

Ma la gloria non vedo..."

All, i Leopardi i Geruchi mogu, pri svjetlosti današnje Italije, mirno počivati svoje rodoljubive sreće. Došla je i slava. Ona se danas pjeva kroz cijelu Italiju i talijansku emigraciju. Njeno ime je Giovinezza.

DR. STOJADINOVIC NA POTI SKOZI NASE KRAJE

Postojna, 5 decembra 1937. (Agis). Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes postopek je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Postojna, 5 decembra 1937. (Agis).

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

Danes dopoldne se je v vlakom cez mejo pri Postojni pripeljal ministrski

predsednik in zunanjki minister dr. Stojadinović.

DROBNE VESTI IZ NAŠE DEŽELE

Gorica. — Martin Brljafa, mladič od 17 godina, radeći u polju probio se je nekomb trijekom desno oklo.

Dekani. — (Ags.) — Blizu vasi Gradišće pri Dekanilu, u Istri se je poneštećelj 36 letni posestnik Ivan Franka. Veli, ki so bili vpreženi k vozu z listimi so se mu splašili, ravno ko je on pod vozom nekaj popravljal. Oblezjal je s hudičim poškodbam na glavi in drugod tako, da so ga morali prepečati v tržaško bolnišnico.

Gorica. — (Ags.) — Tu so pričeli zbirati voluntee oblike in perilo ter druge darove za vojake in delavce v Zgodnjem Afriki. Del nabraju darov so že odpeljali v Abesinijo.

Gorica. — (Ags.) — Dosedanj papežki nunci pri beograjski vladni Pellegrinetti se je nedavno vrnil iz Rima, kjer je bil imenovan za kardinala. Med potoje se je ustavil tudi v Gorici, odkoder se je odpeljal na obisk v nasu Brdu. Med vojno se je namreč novi kardinal seznanil z našimi ljudmi kot begunci v notranjosti Italije ter ga je celo naka učiteljica učila slovenščine, ki se jo je baje zelo rad učil.

Gorica. — (Ags.) — Pred goriskim sodiščem se je zagovarjal zaradi bega čez mejo 26 letni Josip Beltram iz Stare Gore pri Gorici. Šele pred kratkim se je vrnil iz Inozemstva a njegov zastopnik se je zavezal za to, da bi mu se priznala amnestija, kakor se je govorilo v podobnih slučajih, a sodišče mu pravice do amnestije ni priznalo.

Gorica. — (Ags.) — Bivši soizdelatelj slovenskega fašističnega jedrušnika »Nove dobe«, kavalir Josip Bandelli (Bandel) je po doljšem bolehanju umrl. Bil je med onimi prvimi našimi, ki so bili po pridružil fašistički ideji. Pokojnik je bil po poklicu učitelj in je izdal tudi slovensko-italijansko slovenco. Zadnje čase je vodil v Gorici neko gospino.

Ist. — (Ags.) — Listi poročajo, da je Južnoafriška Unija ukinila subvencijo italijanskim paroplovnim družbam v Genovi, ki je iznalačila letno 150.000 lirov z motivacijo, da je vožnja parnikov tih družb bil predratna.

Gorica. — (Ags.) — Po 22 letih se je vrnil iz Rusije Ivan Pavlin, po rodut iz Ravne nad Grgorjancem. Kot vojak 97. pešpolka je bil ujet in je prebrodil vse rusko vremensko taborišča. Kot Italijankemu državljanu mu je italijansko poslušstvo izposlovalo dovoljenje, za potovanje domov, kjer je našel le še svojo mater.

Istrija. — (Ags.) — Ing. Caldano, ki se nahaja v Istri je svojih 13 let, je po večkratnih poskuških letos vendar polez v Rimu zaključno izpote iz svoje stroke. Imenovan je že aglet v raznih italijanskih društvinah, ki so jih došleci ustavnili v našem mestu. Spomel je že se precej zmenec in strepen, toda zadnje čase postaja vedno bolj strupen napram našemu delavstvu.

Istrija. — (Ags.) — Pred goriskim sodiščem je bil obsojen na 7 mesecev zapora in plačilo vseh sodnih stroškov 24 letni France Lipužič iz Istrije, ker se ni prijavil k naboru.

Istrija. — (Ags.) — Kot vsako leto, je tudi letos Istrija kot starci rudnik na svečan način proslavila praznik začitnice rudarjev, Sv. Barbara. Zanimanje prebivalstva za ta svečan dan pa vendar ni več isto kot nekdaj.

Istrija. — (Ags.) — Ob meji med Cerknem in Istrijo so obnoveni milijenčni artilerijski tri dekleteri, ker so se prevez približale meji na krajih, kjer je prehod predpostelan. In sicer: 27 letno Franjo Svetiščevico iz Cerknega, 21 letno Mariko Mikucovo in 17 letno Mariko Hladnikovo iz Istrije. Vse tri so prepeljani v Istrijske zapore.

Kanal. — (Ags.) — Kanalski kabinetnik so prijavili goriskemu sodišču Andreja Štrukla, doma iz Kanala, ker se ni prijavil k naboru.

Labin. — Komesarom nove općine Arsia imenovan je Bruno Maitessi, savjetnik na prefekturi.

Pazin. — Lihert Udovšček je ustanaru o god, posjetoval u svadbi rankunom Ivana Kovačiča. Radi tega je sada na Rječici ostrijen na tri mjeseca zatrava.

Piščan. — Marija Juranić iz okolic osudjena je u Puli na 15 dana zatrava i 250 lira globre radi krimjencenja kave iz Rječke slobodne zone.

Potok. — (Ags.) — Ob meji pri Postoljni so obnoveni milijenčni artilerijski tri dekleteri, pri so prveč približale meji na krajih, kjer je prehod predpostelan. Pri prekisavanju so prvi vseki 10 kg saharina. Odvedena sta bila v tržaške zapore.

Pula. — (Ags.) — Po izjavljenih fašističnih oblastnikov se istriški premogovniki hitro razvajajo in le v njih zaposleni že 24.000 delavcev.

Pula. — »Corriere Istriano« javlja da će ovog ljeta treći razred na željeznicama biti potpuno moderniziran. Uvesti će čak i krevete, po naredbi Mussolini, razumije se.

Reka. — (Ags.) — Nedavno, na 30 let obsojeni Franc Kruh, doma iz Šembri pri Knežaku, je viozil proti pretirani řešbi pritožbo na kasacijsko sodišče.

Reka. — (Ags.) — Ob zadnjih aretacijah, ki so se v masah vršile na Reki med delavstvom znane tvojnike torpedov so ne nadomajno izginili tudi nekateri vodilni administrativni in tehnični uradniki tega podjetja.

Rijeka. — Vječnosamna iz Ilirske Bistrike osudjen je na 4 mesece zatrava i 400 lira globre radi kradje bicikla. Gaspar Sausa na polovici tega zato še je čuvao tu ukradjeni bicikl.

TRI SELJAČKA IMANJA PRODANA ISTOGA DANA NA DRAŽBI

Vodice. — (Ags.) — Ovih dana prodano je na dražbi imanje Miljevca Antonia za svotu od 285 lira (slovenska dvijest šestdeset i pet lira). Ovaj je svotu on dugoval za porez, pa kako nevna rada i zarade niso mogao da kupi ni jedan u selu, jer nema od kuda, pa ga je kuplo porezeni ured iz Podgradine.

Drugo se imanje prodalo takojder istog dana. Smatrajo se jedinim od najboljih, vlasništvo Rupene Ivana, kučni broj 72, za svotu od trinajst hiljad. Ovo je imanje kupio rođak Rupene, inače tgovac Iz Trsta.

Toga dana se prodalo i treće imanje, vlasništvo Rupene Ivana, kučni broj 72, za svotu od trinajst hiljad. Ovo je imanje kupio rođak Rupene, inače tgovac Iz Trsta.

Sveta ova imanja prodana su na dražbi z bogata poreza.

Slovenski nabožni list „Sv. Gora“

Gorica. — (Ags.) — Kot so se razširile vesti, da bo menses rez, z novim letom začel izhajati v Gorici že dolgo napovedovan slovenski nabožni list »Sv. Gora«. List bo omrejen le na strogo versko vsebino in bo kar najlepše nadomestil za Jibljanske »Bogoljub« in druge slovenske nabožne liste, ki tako nereno prihajajo čez mejo. Naše ljudstvo je brez droma zelo veselo te skromne koncesije. Za trednico sta mu določena kanalski dekan msgr. Venceslav Bele in podgorški župnik Stanko Stanic.

Alojzijevišće — vojaška kasarna!

Gorica. — (Ags.) — Obširno poslopje slovenskega Alojzijevišća na Placuti v Gorici, je zadnji komisar centralne semeničke prelat dr. Buto pred nekaj meseci prodal vojaški upravi, ki je takoj nastanila v nekdanjem deskem zavodu svoje vojake. Od tod dobrodelnega društva Alojzijevišća je bil eden od leti oblastev razpuščen.

V zavodu je bila priravnica za prvo gimnazijo, v njem pa so stanovali tudi drugi dijaki in je bil odličen odgovorni za vodilni vse od svojega početka.

Osudjeni riječki radnici

Rijeka. — (Ags.) — Saznajemo da su radnici antifašisti Spezot, Kalčić, Jardas in Zilja koji su pred kratko vrijeđeni odpremljeni iz zatvora riječke kvesture v Rimu na sudjenje pred Specjalni tribunal radi antifašističke propagande ovih dana osudjeni i to Kalčić in Jardas svaki na 5 godina robije, Zilja na 3 godine robije, a Spezot na 2 godine robije.

Nadalje se saznaje da »Spozot neče svoju kaznu izdržati u zato odredjenim kaznenim zavodima, več da će biti kao mehaničar dodijelen na rad u jedan državni arsenal.

Dve nesreči v rabeljskem rudniku

Rabelj. — (Ags.) — V začetku tega meseca se je prispela v rabeljskem rudniku težka nesreča. Podsolu je dva rudara in sicer: Jožeta Kavša, starega 45 let, do smrti in Franca po domačem Pajhiteviga, ki pa so ga resili živega. To je že tretja večja nesreča v teku nekaj mesecov.

Tolikim nesrečam je kralja malomarnost rudničke uprave, ki nezadostno skrbi za varnostne naprave ter je pred očmi že čimevja rentabilnost rudnika. V zadnjem času se to temeljno pozna, ker se radi čimdajše večjih naročila dela z mrzlično hitrostjo.

ZABRANA IZVOZA DRVENOG UGLJENJA IZ ISTRE

Pula. — (Ags.) — Ovih dana izdado je puški prefekt posebnu nadrebu s kolom se privremeno zabranjuje izvoz drvenog ugljena iz Istre. Ta zabrana je izdata na osnovu podnešene župničke miličije u kojem so tvrdi da, u Istri nema dovoljno drvenog ugljena za zadržanje potrebe.

Naredba je stupila odmah na snagu in uz ostalo, prispoljuje i velike kazne. Kažejo se biti i onaj koji bude prezvozil izvoz izvan pokrajine. Svi koji imaju na skladistu preko 20 q. ugledna moraju to prijaviti opredeljima ili najbljži karabinerskoj stanici. Sve te prijave bit će postane Korporacijskom satetu, ki je na posebni slednici odrediti ciljne ujigla na veliko.

Tolikim nesrečam je kralja malomarnost rudničke uprave, ki nezadostno skrbi za varnostne naprave ter je pred očmi že čimevja rentabilnost rudnika. V zadnjem času se to temeljno pozna, ker se radi čimdajše večjih naročila dela z mrzlično hitrostjo.

EMIGRANTI SE VRAĆAJU

Rijeka. — (Ags.) — 27 pr. m. doje u Sušak posebenim talijanskim avtobusom jedna grupe Crnogoraca v narodnem nosiljnam prispadnicim crnogorske emigracije v Italiji (Corbotara) a nakon nekoliko dana isto tako jedna takova grupe Dalmatinaca kojih su se zasebnim brodomi obšli u svoja zavičajna mesta.

NOVI GROBOVI

V Čežarjih pri Kopru je umrl Ivan Landovec. Dogezel je starost 75 let. Med vsem ljudstvom v Koprsčini je bil zelo priljubljen. Naj mu bo ohranjen bil spominj. (Ags.)

I Susačani ida u Abbazu

Sudetke »Primorske novine« od 7 o. m. donosi novi noltic:

BOZICNI IZLET ZA ABBAZIU

Zagrebčki »Pulnits« u zajedničtvu s Ljubljanskim povernikom priredjuje izlet za Abbazu, ki je trajati od 26. o. m. do 2. 1. 1938. Ciljev je vrlo umeren. Iz Zadreba pa polzni vlakom 26 o. m. do Jutranja.

Dodal Strela Štola starci Erazmo Štruka, vodilni odvirovnik proizvodnje drvenog ugljena. Ponekad je bio bio mnogima in jedini izvor dohotka. Veči odugla izvoz se je učinil na Ščit v Trstu.

Clini se da je uzrok pomankanja drvenog ugljena v velikom i naglon skoku ciljena drvetu.

Sovodnje. — (Ags.) — Na željezniški postaji v Rubljah se je pri delu ponosrečil Ivan Gregorat, ki je padel voko z lesne in si zlomil tlinik; prepeljal se v kriško bolnico.

Trst. — (Ags.) — Na osnovni posabne načrte načrtevajo v Italiji obnoviti vse trgovinsko bradovje.

Trst. — (Ags.) — Zaradi hudega deževja so v koparski okolici vode silno narasle. Mlekarica Antonija Hrvatin se je s svojim oslikovim vrata domov in ko je hotela prebroditi Slep potok, le voda osipala v vori v vodo za rešitev oštečenja v Štramberku ter Ušaj Marija iz Visokega pri Oseku.

Veli Lošinj. — Osudjeni su Balcarin Vječovlaj na 7 mesece zatrava i 1050 lira globre. Majarić Ivan na pola godine i 1000 lira, Vidulić Kazimir na pola godine in malih otrok

MALE VESTI

Po vrnitvi jugoslovanske vojaške delegacije, ki jo je bila povabilna Italija, vladala na obisk, bo sedaj obiskal Italijo ogreski vojni minister, general Reder. Poleg glavnega mesta bo obiskal tudi Turin, kjer se, kot znamo, nahajajo važne vojaške institucije in tovarne pa tudi najvišja vojaška šola. Kot poročajo bo s tem le vrnjen obisk, ki ga je pretekloga leta napravil Budimpešta marskal Badoglio. — (Ags.)

V Vzhodni Afriki je dobil doslej poleg drugih tudi 14 industrijskih in 26 trgovinskih podjetij iz Julijske Krajine dovoljenje za eksploatacijo Abesinije. V Furlaniji in tudi po Goriski v Istri in na Tržaškem so začeli sedaj pripravljati vse potrebe za zbiranje kolonov, ki bi se hoteli naseliti v Abesiniji. — (Ags.)

Listovi v Salamancijavljaju, da je velik broj držav, zatratio zatravu iz Francove vlade potrdil postavljanja trgovinskih agenata po užoru Engleske, te da je v Jugoslavijo spremna imenovati svoga trgovinskog agenca v Osobj Kapetana Mažuraniča, brata predsednika senata. General Franco bi več pristalo na to imenovanje.

Između Italije in Australije potpisani su u Rimu nekaj sporazumi u vezi s privrednim ugovorom izmedju te dvije zemlje.

Usiljen demonstrativne parade Japana v internacionaloj zoni odnosi izmedju Japana in Engleske veoma su napetiti. Tim više šlo japonska štampa iznosi otvorene prijetnje na adresu Vel. Britanije.

Frančuska vojska v Internacionaloj zoni odločila je suprostaviti se oružjem Japana, ako bi silom pokušali zasedeti francuski zonu v Šanghaju.

Novo vleče španolske falange uvedeno je v dužnost. Zadatek tega vijeća sličen je zadatku talijanskog fašističnog veličja.

Na Dalekom Istoku položaj je sve kritičniji. Sovjetska Rusija po svemu značkovima priprema se na velik sukob s Japonom, ako priči tega ne dođe do rješenja kinесko-japanskog problema.

Na Španjolskem ni na jednini fronti niti u štatu novog ni značajnejšeg radi sniževanja koli.

Mnogo ulica u Rimu dobiti je ovih dana imena španjolskih ratista: Guadalajara, Bilbao, Malaga in Santander, na uspomeno boje u Španiji, v kojima su učestvovali talijanski učioniceri.

Graf Ciano v Athinov, ravnatelj-bogarški ministarstva vanjskih poslova, potpisali su u Rimu ugovor, kojim se talijansko-bogarski ugovor o trgovini in plovdbi proširuje na talijanske kolonije i posjede.

Italijansko ministarstvo za kolonije je razpisalo natječaj za 2.250 kolonijskih posjedničkih stražnika in podčasnika v kolonijama.

Podpisani so bili sledeči fantje: Oktroti Giuseppe (Trieste), Pegani Giuseppe (Sales), Gergoletti Ruggero (Dobrober del Lago), Cosman Giovanni (Sogno), Gruden Giuseppe (Samatorza), Rose Albino (Dutogliano), Bolle Antonio (Alber), Dagulini Luigi (Goriano), Legnissa Giovanni (Medea), Facchini Giuseppe (Scherbina), Crismani Armando (Basovizza), Stor Romano (Poverio).

Niso to morda Italijanski vojaki iz bogove katere južne pokrajine, temveč se pristreli kraški fantje: Oktroti Josip (Trst), Pegani Josip (Salez), Gergoletti Ruggiero (Dobrober), Gruden Josip (Samatorza), Rose Zorko (Tomas), Legnissa Ivan (Medea), Rose Zorko (Tomas), Fakin Josip (Skrbina), Krizmančić Herman (Basovizza), Krajnc Ivan (Gorenje), in Stok Roman (Povir).

Znanji tržaški šolski skrbnik Reina je bil med drugimi imenovan v posebno komisiju strokovnjakov, ki so jo ustavili v posvetnem ministarstvu in bi kodificirala dosedanje določbe, ki so bile v smislu znanje Gentilijeve šolske reforme od 1. 1923. dalje vznaknjene, in se nanašajo na osnovno školstvo. — (Ags.)

Na Italiji se te dneve vrši industrijski in trgovinski številje, ki je bilo dočlenjeno z dekretem iz meseca marca t. l. Številje se nanaša na nekajte panoge živiljenskih potrebičnih, kakor vse vrste žita, olja, vina, strošnic itd. Podjetniki bodo moralni izpolniti posebne formularje, in jih izročiti pristojnim občinskim upravam. — (Ags.)

Italijanski uradni list je pričel odlok o ustavnosti skladu 30 milijonov lir, ki je razdeljen na deset proračunskih let za popravilo sredista Benet in okolinskih otokov. Predvsem bodo preuredili kanale, ker so prepitivi, utrdili temelje ograd, uredili zanemarljene okrake itd. — (Ags.)

Italijanski finančni minister Thaon de Revel je sporočil albansku kralju, da je fašistična vlada, kot dokaz naklonjenosti ob 25 letnici neodvisnosti Albanije darovala albanški vladni 1.400.000 zlatih lir za zgraditev ceste iz Tirane v Drač, 600.000 zlatih lir za zgraditev otroškega glavnega mesta. Albenški kralj je Italijančnega ministra odlikoval s Skenderbegovim redom. — (Ags.)

Na srednjih solah v Julijski Krajini, ki so podrejene posvetnemu ministarstvu, le letos upisanih 8.796 dijakov. Od teh je 4.665 deckov in 4.131 deklic. Načelci dijakov je dobiti smrtnovarne poškodbe po vsem telesu. Bil je takoj prepeljal v gorisko bolnico.

Vodnjan. — (Ags.) — Za vodnjake podešetata je imenovan dosadanji fašistični tajnik Anton David.

Vrh nad Kanalom. — (Ags.) — V gozdnu bliku Vrh nad Kanalom, na 15. letnici Antonij Anton David.

Vrh nad Kanalom. — (Ags.) — V gozdnu bliku Vrh nad Kanalom, na 15. letnici Antonij Anton David.

Vrh nad Kanalom. — (Ags.) — Za vodnjake podešetata je imenovan dosadanji fašistični tajnik Anton David.

Vrh nad Kanalom. — (Ags.) — V gozdnu bliku Vrh nad Kanalom, na 15. letnici Antonij Anton David.

NAŠA KULTURNA KRONIKA

SLOVANSKY PRELED **O ANTI DU-**
KICU

Povodom dvostrukog jubileja Ante Dukica donosi praski »Slovansky Preled« u novembarskom svakom izdanju i radu jubilaric iz pera Vojteha Mjerce, koji ujedno objavljuje svoj prijevod njegovih pjesama »Na Brjege i Oranje« iz zbirke »Od osvita do sutočne te pjesmu» Pominjanjem s Bogom iz jubilarnoga albuma ilustriranih satira »Silke i prilike«. O albumu kaže, da je to krasno opremljena knjiga, u kojoj autor riječi i slikom ismisljava na svoj aforistički način grješke ljudi.

BIBLIOGRAFIJA JUG. LITERATURE O
LUŽICKIM SRBIMA

Primili smo prvi svezak Lužicko-srpske knjižnice u Zagrebu. Na dva arka male osmine iznosi tu g. Franjo Šidak bibliografiju jug. literature o Lužickim Srbima.

Na tu malu, ali vrlo aktualnu i potrebnu knjižicu još ćemo se osvrnuti.

TON SMERDEL O LEOPARDIJU

Ton Smerdel je napisao odulju studiju o talijanskem pjesniku G. Leopardiju u skopskom časopisu »Jug. Pre-gled«. Studija je izazila i kao separatni otisak pod naslovom: Jedna karakteristička Leopardijevska lirika.

DOBRA POUKA

G o l a c, decembar 1937. — Mnogo se interesantnih stvari u zadnjoj vrijeme zbiva u našem selu, u nepono je interesantna opto koja se je desila jednom našem čovjeku imenom Gardini Antoniu koji se je tada uvek prije pisao Grdenić. On je bio namještaj hok cestar i zbog ovog posla do sje pro-mjenjili ime, ali na ovom postu nije ostao dugi, jer je bio oplutao. Na njegovo mjesto postavili su jednog pravog Taltijana. Grdenić je u ožujku otišao na općine moliti po-moći, jer ima šestoro djece, ali mjesto po-moći podstavlja ga je ojerio i rekao mu je, da takvih ljudi koji se lako prodaju oni ne traže.

DŽEPNI I STOLNI KALENDAR

JUGOSLAVENSKA MATICA¹ je zašti su iz stampa. Prodaje se džepni po Din 2.—, stolni po Din 12.—. Kalendari su skusno opremljeni i pružaju se u korisni znamenici ciljeva: »Jugoslavenske Matice« koja se brine za one naše sumarnodjake koji su morali da napuste svoju rodnu zruđu Istru.

Džepni se kalendari osobito preporeuju skolskim omladinom, a stolni svakome uredu i svakoj rođodljubivoj kući.

Kalendari se naručuju kod izdavača: Jugoslavenska Matica, Zagreb, Varšavská ulica 6. — Tel. 75-43.

MIRA:

EKSKURZIJA ROMANISTOV V ITALIJU

Prejeli smo potpisene izmed udeleženih ekskurzije, ko su jo priredili romanisti ljubljanske univerze u Italiji. Udeleženka je bila prvi u naših krajevih in seveda tudi prvi u Italiji. Pustili smo za to da izraziti svoje utiske in občutke tako, kot jih je u resnicu doživela. Td je treba upoznavati, če bi se kdo morda s posameznimi stvarmi ne strinjal. (Op. ur. Agis).

Romanisti, ali bolje romanistinje ljubljanske univerze, smo bile v Italiji, v septembru, 15 dñ. Cemu, to je pač na dlan. Saj je to, česar se romanisti učimo iz knjig, vendar tako dalje od nas. Ce bi moral človek kar tako ne-prestano občesati vse, kar pride novega, k temu, kar že zna, bi občesal le besede na besede. Nove besede na znane. Zato moramo romanisti kdaj pa kdaj videti tudi kraje v ljudi, ki so mostilji romanski kulturnih in jezikovnih posebnosti. Pa ne samo to, saj je 15 dñ za studij Italije manj, kot malo; veselje smo se to poti posebno za to, ker je prav ta pot po Italiji gotova ena najlepša in najprijetnejša poti sploh, ta čudovita pot umetnikov in novoporencov vseh dežel... Tudi mi smo šle tja z zavestijo, da najdem toam nekaj tistih estetskih vlastkov, ki so se vsem obiskovalcem Italije tako nepozabne razražljivale, da so se potem komaj s težkimi naporji mogli spet vživeti v vsakdanji tok življenja doma. Tudi mi smo še v Italiji zaradi krasne ostaline njene prečkošči, zaradi elegante dovršenosti njenih umetnikov, starih, zaradi barv in sonca in italijanskega neba, da im če hoče, zaradi golobov na Markovem trgu. In res tudi naša pot ni bila skopa z vsem tem. Na izletu po Italiji si vesel, si vzhici in razigran ves čas. Od trenutka, ko se zbudis iz prijetnjave sna in tihoto go-tovo zaigra v ušesih katera izmed znamnih italijanskih povrpk in ki iz nje brez dvoma razberes besedo »l'amore«, preko dnevnega ogledovanja muzejev in galerij, preko odmorov pri kosi, večerji, na ulici na vožnji, pa do čarobne scenerije septembarskega večera

VIJESTI IZ ORGANIZACIJA

CLANSKI SASTANAK DRUŠTVA
»ISTRAK« U ZAGREBU

U nedjelju 12. decembra u 9 i pol sati prije podne u Domu Milosrdja u Klaićevoj ulici odrije se članski sastanak članova društva »Istrak« u Zagrebu sa sljedećim dnevnim redom:

1. Izvješće sa Saveznog kongresa održanog u Slav. Brodnu. 2. Važne upute članovima u pogledu sticanja državljanstva. 3. Eventualizacije... — Kako se u ovaj dnevin red žele dati članstvu i razne druge upute u interesu je svih članova da ovom sastanku prisustvuju.

Odbor.

ISTRAŠNA ŽABAVA U NOTOM SADU

Nov. 8. S dne 12. decembra. U subotu u 12. sati predstavljen je Nikolajevski vod i plesom za svoje članove i prijatelje.

Pošjet je bio iznad svakog očekivanja, jer je prema uobičajenoj tradiciji, da se u svojim privrednim poslovima, mnogi se morali vratiti posjetu, je rala Doma jugoslovenskih členstava, koja je inače dostra pristrana, ovaj put bila premala da primi sve goste.

Raspolaženje bilo je, kako kad omoguće tako i kod starijih, odlici, da se ne može dobiti privredni odnos, nego da se morali vrati-vi posjetu, je rala Doma jugoslovenskih členstava, koja je inače dostra pristrana, ovaj put bila premala da primi sve goste.

Raspolaženje bilo je, kako kad omoguće tako i kod starijih, odlici, da se ne može dobiti privredni odnos, nego da se morali vrati-vi posjetu, je rala Doma jugoslovenskih členstava, koja je inače dostra pristrana, ovaj put bila premala da primi sve goste.

Cilj prihoda ove tabave namijenjen je A. nro-mašnici članovima našeg društva.

* * *

V Boljuncu je umrl 60-letni Anton Ruzjan. Već desetletje je bila zaposten u tvornici barv »Venezianit« v Trstu, kjer je veljal za najzaslužnijeg vijeku v na-jestvnejšega uslužbenca. Naj mu je labaka domaća zemlja! (Agis)

* * *

V Češnjah nad Koprom je pred dnevi umrl Ivan Bordon. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi. Pevci od sv. Antona su po optere grobu zapeli nekaj naših zalednjik. Naj počiva v mi-

rum! (Agis).

DAR

Gospod dr. Alojzij Gradnik, sodnik Stola sedmice v Zagrebu, je daroval društvu »Istrak« v Ljubljani, v počastitev spomina svoje pokojne ma-tere, 100.— dinarjev. Plemenitemu da-

rovalcu najtopljiva zahvala.

Odbor.

* * *

V Češnjah nad Koprom je pred dnevi umrl Ivan Bordon. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi. Pevci od sv. Antona su po optere grobu zapeli nekaj naših zalednjik. Naj počiva v mi-

rum! (Agis).

* * *

In vendar... —

In vendar, čeprav odmaknjena in

prezveta, od lepot potovanja, som

marsikratrat občutila tudi vso mirovno

naši slovenščini posebno še naše sloven-

ški poniranje v teh časih.

Saj je bilo žudovito lepo tisto ne-

delje v Trstu. Bila sem privrklj. Jasno-

sonce vreme — po meglenem ljubljans-

kom terasi firenškega hotela — ves čas

či polni v lahkotnejši ritmu te de-

žele, v kateri se ti zdi, mora biti živ-

ljenje prijetno kakor melodija...

In vendar...

In vendar, čeprav odmaknjena in

prezveta, od lepot potovanja, som

marsikratrat občutila tudi vso mirovno

naši slovenščini posebno še naše sloven-

ški poniranje v teh časih.

Saj je bilo žudovito lepo tisto ne-

delje v Trstu. Bila sem privrklj. Jasno-

sonce vreme — po meglenem ljubljans-

kom terasi firenškega hotela — ves čas

či polni v lahkotnejši ritmu te de-

žele, v kateri se ti zdi, mora biti živ-

ljenje prijetno kakor melodija...

In vendar...

In vendar, čeprav odmaknjena in

prezveta, od lepot potovanja, som

marsikratrat občutila tudi vso mirovno

naši slovenščini posebno še naše sloven-

ški poniranje v teh časih.

Na kolodvoru se nas čakali trije ali

stirje člani GUFA (visokoslofska fa-

stična organizacija), vendar brez kak-

snih sprememb formalnosti. Potem so

nas spremljali po mestu, na grad v

muzejsko galerijo, popoldne v Kopru,

podeverči so nam pokazali svoje dru-

štvene prostore.

Ne, nisem se znala biti vesela tistil-

an. In se tako lepa vožnja v Kopru

načelno je bila otočna — lepa.

In zato je bila otočna — lepa.